

7

1. listopadu 2002

ROČNÍK 12

V ČÍSLE:

Na třech fakultách UP se představili kandidáti na funkci děkana • Posluchárna Roberta Smetany slavnostně otevřena • Vědeckovýzkumné aktivity Katedry speciální pedagogiky PdF • Otevřený dopis pedagogům uměnovědných kateder FF a PdF UP

Ve Vladislavském sále Pražského hradu 28. 10. 2002 udělil prezident ČR V. Havel vyznamenání u příležitosti státního svátku České republiky. Mezi oceněnými byl i prof. J. Peřina, DrSc., který obdržel Medaili Za zásluhy za vynikající vědecké výsledky. Jeho přínos pro rozvoj olomoucké univerzity ocenilo před časem i vedení UP.

-red-, foto -tj- ▶

Noví profesoři

■ Ve Velké aule pražského Karolina byly 1. 11. 2002 slavnostně předány dekry šedesáti sedmi profesorům českých vysokých škol jmenovaným s účinností od 1. 11. 2002. Svě zástupce mezi nimi má i olomoucká univerzita – na návrh její Vědecké rady převzali jmenovací dekry **prof. Pavel Ambros, Th.D.** (děkan CMTF, vedoucí Katedry spirituality, mezináboženského dialogu a studií křesťanského východu), pro obor teologie; **prof. Ing. Stanislav Bureš, CSc.** (vedoucí Katedry zoologie a antropologie a Ornitologické laboratoře PŘF), pro obor zoologie; **prof. PhDr. Helena Flídrová, CSc.** (Katedra slavistiky FF), pro obor ruský jazyk; **prof. PhDr. Hana Válková, CSc.** (vedoucí Katedry aplikované tělesné výchovy FTK), pro obor kinantropologie.

-red-

Rektorka UP zve na **slavnostní otevření Uměleckého centra Univerzity Palackého**, nového akademického sídla

*Katedry dějin umění,
Katedry muzikologie
a Katedry teorie a dějin dramatických umění
Filozofické fakulty*

*a
Katedry hudební výchovy
a Katedry výtvarné výchovy
Pedagogické fakulty.*

Slavnostní otevření se uskuteční pod záštitou **JUDr. Petry Buzkové**, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, **v pondělí 4. 11. 2002 v 11.30 hod.** v rekonstruované barokní budově jezuitského konviktu – v Uměleckém centru UP, Univerzitní 3, Olomouc.

Státní vyznamenání prof. J. Peřinovi, DrSc.

■ Medailí Za zásluhy (prvního stupně) ocenil 28. 10. prezident republiky vynikající vědecké výsledky prof. J. Peřiny, DrSc., přední osobnosti soudobé fyziky. Prof. J. Peřina je uznávaným odborníkem v oblasti kvantové, statické a nelineární optiky, zabývá se teorií koherence světla, spoluobjevil vlastnosti neklasického světla. Prof. J. Peřina, DrSc., absolvoval v roce 1964 Přírodovědeckou fakultu UP v Olomouci – obor jemná mechanika a optika. Působil ve Společné laboratoři optiky UP a Fyzikálního ústavu ČSAV, po roce 1989 jako její vedoucí. V letech 1990 až 1994 vedl Katedru optiky PŘF

UP. Je hlavním řešitelem jednoho ze dvou projektů výzkumných center na UP – Výzkumné centrum pro optiku. V roce 1995 byl zvolen členem Učené společnosti ČR. Je autorem více než 260 původních vědeckých prací.

Medaili Za zásluhy uděluje prezident republiky osobám, které se zasloužily o stát nebo územní samosprávný celek v oblasti hospodářské, vědy, techniky, kultury, umění, sportu, výchovy a školství, obrany, bezpečnosti státu a občanů. Má tři stupně, z nichž první je nejvyšší.

-red-

Volba rektora UP už příští týden

■ Ve velké zasedací síni Rektorátu UP budou ve středu 6. 11. 2002 členové Akademického senátu UP volit nového rektora UP. Vybírat budou ze tří kandidátů navržených akademickou obcí UP: **prof. J. Mačáková, CSc.**, rektorka UP, **prof. V. Šimánek, DrSc.**, přednosta Ústavu lékařské chemie a biochemie LF UP, **doc. J. Šteigl, CSc.**, děkan PdF UP.

Funkční období rektora je tříleté. První funkční období současné rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc., končí 31. 1. 2003; může proto kandidovat znovu, neboť zákon o vysokých školách (111/1998 Sb.) stanoví, že funkci rektora může tázat osoba vykonávat na téže veřejné vysoké škole nejvýše dvě po sobě bezprostředně jdoucí funkční období. Zákon také stanoví, že senátoři volí formou tajného hlasování, přičemž návrh na jmenování rektora je přijat, jestliže se pro něj vyslovila nadpoloviční většina všech členů akademického senátu. Pokud žádný z kandidátů tuto většinu neobdrží, usnáší se AS UP znovu, a to o těch kandidátech, kteří se v prvním kole nejvýše dvě po sobě místech s největším počtem odevzdaných platných kladných hlasů. Pokud se ani ve druhém kole AS UP neusnese (tj. opět ani jeden kandidát nezíská nadpoloviční většinu), postupuje do třetího kola kandidát s nejvyšším počtem odevzdaných platných kladných hlasů; v případě, že nejvyšší počet hlasů získalo ve druhém kole více kandidátů, postupují do

třetího kola všichni. Pokud se ani ve třetím kole nerozhodne, vyhlásí zvláštní komise AS UP nový termín konání řízení o návrhu na jmenování rektorem, které se uskuteční nejpozději do jednoho měsíce a zúčastní se jej nově navržené kandidáty na funkci rektora.

Kandidát, který získá nadpoloviční většinu odevzdaných platných kladných hlasů všech senátorů, bude AS UP navržen ministryní školství, mládeže a tělovýchovy ke jmenování rektorem. Rektora jmenuje na návrh AS UP prezident republiky.

Zasedání akademického senátu veřejně vysoké školy jsou veřejně přístupná.

-red-

Charles Merrill navštívil UP

■ Na další ze svých již pravidelných návštěv olomoucké univerzity přijel Ch. Merrill, významný americký filantrop a mecenáš, jehož zásluhou studuje každoročně řada studentů UP na amerických univerzitách v rámci tzv. Merrillova programu. Ch. Merrill se s nimi sešel a besedoval 24. 10., o den později přednášel na Katedře politologie FF UP na téma *Americans and Checs – what we have to learn each other in re-building a civil society.*

-red-

Rektorka UP si dovoluje Vás pozvat na devátou přednášku z cyklu *Výročních přednášek k počtě J. L. Fischera*, prvního rektora obnovené olomoucké univerzity, jejichž tradice byla založena v roce 1994, k 100. výročí narození J. L. Fischera.

Vědecká rada UP poctila svým výběrem
**Em. Univ.-Prof. DDR.
Otu Weinbergera, Dr. h. c.,**
významného evropského odborníka
v oboru filozofie práva.

Přednášku s názvem
**Instituce a informace (Úvaha z oblasti
sémantiky, logiky a politikologie)**
pronese na slavnostním zasedání vědeckých
rad UP ve středu 6. 11. 2002 v 10 hod.
v aule FF UP, Křížkovského 10, Olomouc.

Aktuality ve fyzioterapii

Katedra fyzioterapie a algoterapie FTK UP, RRR Centrum v Olomouci-Neředíně pořádají tradiční *Aktuality ve fyzioterapii*, tentokrát s tématem *Rehabilitace u poškození měkkých tkání a u instabilit kolenního kloubu*. Konference se uskuteční v sobotu 23. 11. 2002 v aule FF UP (Křížkovského 10).

Definitivní program bude k dispozici při registraci, aktualizace na stránkách www.ftk.upol.cz/kfa.

Přihlášky přijímá do 15. 11. 2002 V. Hanušová, Katedra fyzioterapie a algoterapie FTK UP, tř. Míru 111, 779 00 Olomouc, tel. 585636308, e-mail hanusov@ftknw.upol.cz, popř. Mgr. L. Pečínková, tel. 585636304, e-mail – pecinova@ftknw.upol.cz.

-red-

Oznámení

Od pondělí 21. 10. je otevřen přístup k novému informačnímu systému INIS UP (Integrovaný Informační Systém UP). Informace jsou chráněny přístupovými právy jednotlivců. Struktura informací a způsob ovládání systému jsou popsány v nápovědě INISu.

-rup-

Omluva

Vydavatelství UP se omlouvá všem třem kandidátům na funkci rektora za zveřejnění nekvalitní, zkreslující fotografie na titulní straně ŽUP č. 6.

-dz-

Jen několik řádků

Univerzita sobě

Tak nějak to mohlo vypadat: pomyslná opona by se zvedla a další z rekonstruovaných historických objektů Olomouce by se zásluhou Univerzity Palackého zjevil občanům univerzitního města v plné kráse. Druhá nejstarší česká univerzita se zas jednou mohla pochlubit něčím velkolepým, ojedinělým, výjimečným, jakým rekonstrukce starobylého jezuitského konviktu bezpochyby je.

Jak odlišný scénář poslední etapy před slavnostním zahájením provozu některého ze svých pracovišť by asi zvolila třeba nějaká zavedená firma, životně závislá na minulé veřejnosti? Mohla by si dovolit vytváření obrazu sebe samé prostřednictvím informací, které nelichotivě svědčí např. o nefungující vnitřní komunikaci?

Možná ano, ale určitě s rezignací na důstojnost vlastní prezentace: místo slavnostních fanfár zvěstujících světu impozantní úspěch by se musela smířit s rozpačitou disharmonií vnitropodnikových sporů, vyplouvajících na povrch jako výsměšně nabobtnalý papundekl.

V. Mazochová

Transformace sociálních služeb – cesta k základním lidským hodnotám

Pod tímto názvem proběhla 22. 10. na UP konference, již se zúčastnilo téměř 350 odborníků z domovů důchodců, ústavů sociální péče, magistrátů, správních úřadů a dalších institucí.

Pořadatelé – Pedagogická fakulta a její Katedra speciální pedagogiky spolu s Asociací ústavů sociální péče ČR – uspořádali setkání na akademické půdě, avšak s tématy ryze praktickými a v praxi potřebnými.

Konference se uskutečnila pod záštitou prvního zástupce hejtmána Olomouckého kraje, Ing. V. Válka. Vedle něj účastníky přivítal i děkan PdF UP doc. J. Šteigl, CSc. V plénu a odpoledním jednání vystoupili např. Ing. L. Müllerová, náměstkyně ministra práce a sociálních věcí ČR, PaedDr. P. Matuška, Ph.D., prezident Asociace ústavů sociální péče ČR, zástupci Okresního úřadu v Olomouci, Výzkumného ústavu sociálních věcí. Přítomni byli i představitelé Ministerstva vnitra, financí ČR, Kanceláře ombudsmana aj.

Na třech fakultách UP se představili kandidáti na funkci děkana

V úterý 29. 10. se v prostorách Teoretických ústavů představil akademické obci Lékařské fakulty UP jediný kandidát na děkana LF UP – doc. Č. Čihálik, CSc., současný děkan LF UP. Volba děkana LF UP proběhne na zasedání AS LF 5. 11. 2002.

S kandidáty na funkci děkana **Fakulty tělesné kultury UP** se mohli setkat členové akademické obce FTK ve středu 30. 10. 2002 ve velkém sále FTK v Olomouci-Neředíně. Se svými vizemi dalšího rozvoje fakulty vystoupili **prof. H. Válková, CSc.**, vedoucí Katedry aplikované tělesné výchovy, **PaedDr. T. Dohnal, CSc.**, vedoucí Katedry rekreologie FTK, a **doc. F. Mazal, CSc.**, Katedra učitelství tělesné výchovy (oddělení sportovních her) FTK. Volba děkana FTK UP se uskuteční na zasedání AS FTK 13. 11. 2002.

Studenti z amerického Středozápadu opět na UP

V rámci studijního programu Central European Studies, který každoročně připravuje Asociace kolejí Středozápadu (ACM) ve spolupráci s 26 kolejemi a univerzitami, tráví čtrnáct amerických studentů od začátku zimního semestru svůj studijní pobyt také na olomoucké univerzitě.

Program jejich zdejšího studia připravují akademičtí pracovníci FF UP, koordinátorem přednášek (z oblasti české a středoevropské historie, politikologie, sociologie, české literatury, kultury aj.) je PhDr. F. Znebejánek, Ph.D., organizační a administrativní zále-

V odpolední části konference pracovala ve čtrnácti pracovních workshopech. Největší zájem byl o setkání věnovaná financování sociálních služeb, nově vytvořeným Standardům kvality, legislativě sociálních služeb. Velice dobrou úroveň měly i workshopy zaměřené na sexualitu lidí s postižením, problémy vícenásobného postižení, smrti a umírání, etiky v sociálních službách ad.

Průběh celé konference potvrdil, že pořadatelé konference dokázali vystihnout zásadní problémy terénu sociální a speciálně pedagogické práce. Jsou jimi zejména následující témata: 1. Změna systému organizace sociálních služeb a v jeho rámci postupný přechod od mocenského administrativně správního řízení s „žadatelem o sociální péči“ ke vzájemně rovnoprávnému vztahu mezi poskytovatelem a uživatelem služby. Součástí tohoto procesu je i přechod většiny poskytovatelů sociálních služeb (zejména rezidenčního charakteru) pod zřizovatelskou působnost krajů. 2. Obsah a forma Standardů kvality sociálních služeb. Nový materiál Ministerstva práce a sociálních věcí je v praxi velmi diskutován. Na jeho přípravě se podíleli i odborníci Katedry speciální pedagogiky PdF UP. Zásadní otázkou, již se věnovala i konference, je kdy a jakým způsobem vtělit Standardy kvality do právních norem. 3. Postavení uživatele sociální služby (dříve svěřence, uchazeče, klienta), jeho práva a povinnosti ve vztahu k povinnostem a oprávněním poskytovatele služby.

Informace o proběhlých konferencích končivají obvykle konstatováním, že „konference splnila svůj účel“. V úterý 22. 10. byla tato slova v prostorách Právnické a Pedagogické fakulty UP naplněna.

-jam-, foto -tj-

Ve stejný den se akademické obci **Pedagogické fakulty UP** představili kandidáti na děkana **doc. D. Nezvalová, CSc.**, proděkanka PdF UP pro vědu, výzkum a zahraniční styky, členka Katedry pedagogiky, **doc. L. Ludíková, CSc.**, předsedkyně Akademického senátu PdF UP a vedoucí Katedry speciální pedagogiky, a **prof. F. Mezihorák, CSc.**, senátor horní komory PCR, člen Katedry občanské výchovy. Volba děkana PdF UP proběhne na zasedání AS PdF 13. 11. 2002.

Setkání akademické obce Filozofické fakulty UP je připraveno na 13. 11., volby děkana FF UP se uskuteční 20. 11. Setkání akademické obce Přírodovědecké fakulty UP se uskuteční 20. 11., volby děkana PŘF UP proběhnou 27. 11. 2002.

-red-

žítosti zajišťuje Kancelář zahraničních styků RUP (KZS).

Programem, který patří k nejstarším na UP, prošlo od roku 1992 již celkem 150 zahraničních studentů. Původně se věnovali především studiu českých reálií (zejména otázkám transformačního procesu začátku devadesátých let), postupně se zájem organizátorů rozšířil na celý středoevropský region. Celková koncepce je vedena snahou o zprostředkování komplexních informací o daném regionu v kombinaci akademické i praktické stránky pobytů – posluchači se kromě přednášek účastní také zájezdů a exkurzí v ČR a ostatních státech střední Evropy.

Ze zdejšího pobytu se studentům amerických univerzit započítávají kredity jako na domácí univerzitě, v závěru studia se budou prezentovat dokončeným individuálním projektem na vybrané téma.

Podle informací vedoucí KZS J. Herynkové si podobný program v rámci spolupráce UP se zahraničními partnery mohou vytvořit i další katedry s podmínkou, že budou připraveny v cizím jazyce. Jak dále J. Herynková uvedla, získala UP díky spolupráci s ACM nabídku stipendia pro jednoho českého studenta na roční studijní pobyt na jedné z ekonomických fakult amerického Středozápadu, spojený s šestidenní stáží ve vybraných firmách v Chicagu.

-mav-, foto -tj-

Úspěšná konference historiků

■ Dne 23. 10. se uskutečnila v prostorách FF UP v Olomouci konference *Perspektivy místopisné práce na Moravě*, kterou zorganizoval Kabinet regionálních dějin a Katedra historie FF UP.

Již v době příprav jsme uvažovali, nakolik naše konference osloví širší odborné spektrum v Čechách a na Moravě. Vyskytly se i pesimistické hlasy, ale zaplněný sál dal jasnou odpověď, konference si své publikum našla.

Nebudeme na tomto místě rozebírat všechny příspěvky, ale zaměříme se na ty zásadní. Doc. J. Schulz (FF UP) se pokoušel vyvolat debatu nad problémem, jak dál postupovat v místopisné práci. Předpokládaná bouřlivá diskuse se ale nekonala. V asi nejzajímavějším příspěvku dne doc. J. Bartoš (FF UP) zařadil problematiku místopisu do globalizujícího se světa. Snažil se řešit problém záplavy informací v dnešním světě a jak by měly být tyto informace uchovávány pro následující generace.

Naopak na své zkušenosti s místopisnou prací zavzpomínal prof. M. Trapl (FF UP), který, jak je jeho dobrým zvykem, některými vtipnými poznámkami publikum i pobavil. Prof. V. Nekuda (Vlastivědná a muzejní společnost Brno) rozebral počátky této společnosti. Ukázal důvody, proč byla Vlastivědná a muzejní společnost založena v Brně a ne v Olomouci. Prof. I. Hlobil (FF UP) popsal vývoj sportu o místa konání výstavy Od gotiky k renesanci. Podle něho brněnská odborná obec měla jasnou představu, že výstava musí být jen na jednom místě, a to v Brně. Naopak olomoučtí odborníci hájili zásadu tří svébytných center výstavy – v Brně, Olomouci a Opavě.

Poněkdr překvapivě nejvíce diskusi vyvolaly příspěvky dr. S. Kovářové (ZA Opava, pobočka Olomouc) a dr. D. Papajíka (FF UP), které se týkaly psaní dějin

obcí. Zatímco S. Kovářová upozornila na problém chybějících publikací k dějinám obcí ve Vědecké knihovně v Olomouci (z toho, co sama napsala, zde našla jen 50 %), D. Papajík zdůraznil zvýšení odborné úrovně při přípravě těchto prací a připomněl některé zásadní nedostatky děl psaných nadšenci bez odborného vzdělání a teoretické přípravy.

Konference měla úspěch i díky účasti mnoha zástupců muzejí, archivů a univerzit. Již méně můžeme být spokojeni se zapojením studentů, kterých jsem zde napočítal velmi málo. Za celý den se jim přišlo celkem podívat méně než deset.

Dr. D. Papajík, FF UP

Pracovní konference III. interní kliniky

■ V pátek 11. 10. ve velkém sále Slovanského domu proběhla 1. pracovní konference III. interní kliniky. Jádro kvalitního programu tvořili přednášející z pořádacího pracoviště, avšak hlavním „lákadlem“ byly excelentní přednášky špiček české a slovenské medicíny: nefrologa prof. V. Teplana a revmatologa prof. C. Dostála z Prahy a jejich slovenského kolegy diabetologa prof. Mokáně z Martina. Toho k Olomouci váže i společná příprava další akce III. interní kliniky: každoročně v červnu střídavě s naším pracovištěm organizují konference mladých internistů bývalého Československa.

Rečníci se ve svých vystoupeních zaměřili na témata z profilových oborů III. interní kliniky – problematika rejekce transplantované ledviny, metabolické změny u nemocných se selháním ledvin, po transplantaci nebo léčených dialýzou, ateroskleróza a související metabolické změny; zazněly rovněž zajímavé příspěvky ze současné problematiky revmatologie.

-hor-

Bioetická konference v režii studentů

■ Ke spolupřátelům bioetické konference *Začátek a konec lidského života*, která pod záštitou rektora MU prof. J. Zlatušky, CSc., proběhla v Brně ve dnech 18. a 19. 10. 2002, patřila také Cyrilometodějská teologická fakulta UP v Olomouci a brněnské Vysoké školské katolické hnutí. Přednesená sdělení pokryla pestrou škálu bioetických problémů od plánovaného rodičovství přes prenatalní diagnostiku, stanovení počátku individuálního lidského života, klonování a používání embryonálních kmenových buněk k terapii až po smysl nemoci a lidského utrpení, stárnutí, eutanázie a ukončení neúčinné léčby. Mezi pozvanými řečníky byli čtyři učitelé CMTE, včetně jejího děkana prof. P. Ambrose, Th.D.

Posluchárna Roberta Smetany otevřena

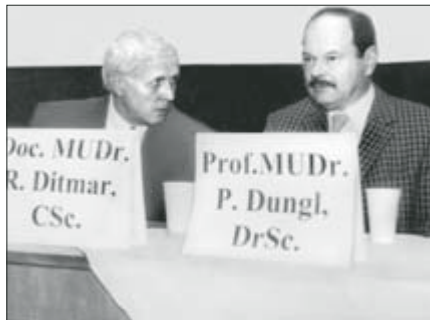
■ Nedlouho před oficiálním otevřením univerzitního Centra pro uměnovědnou, uměnovýživnou a uměleckou činnost se dne 26. října 2002 sešlo na Katedře muzikologie FF UP v budově konviktu více než sto bývalých studentů a absolventů oboru hudební věda a výchova, resp. muzikologie z let 1946–2002. Připomněli si památku prof. PhDr. Roberta Smetany, DrSc. (1904–1988), zakladatele Ústavu pro hudební vědu a výchovu, na jehož tradici dnešní Katedra muzikologie FF UP navazuje, a zároveň osobnosti, která se významným způsobem podílela na obnovení olomoucké univerzity v roce 1946. Při této příležitosti a za přítomnosti Smetanovy manželky – paní Miloslavy Smetanové a jeho dcery dr. Hany Kovalčukové absolventi slavnostně otevřeli *Posluchárnu Roberta Smetany*. V průběhu setkání si dále prohlédli rekonstruovanou budovu konviktu, formou výstavy se seznámili s výsledky své vědecké a odborné činnosti a v kapli vyslechli krátký hudební program tvořený skladbami L. Janáčka a A. N. Skrjabinina v provedení M. Kepřta. Tím mělo svou „premiéru“ i nové koncertní křídlo Bohemia-Dvořák, zakoupené pro Katedru muzikologie Filozofické fakulty. Absolventi oboru hudební věda na FF UP se budou setkávat a vyměňovat si zkušenosti na Katedře muzikologie poslední sobotu v říjnu každoročně.

-jv-

Nemám v úmyslu ve svém krátkém příspěvku pobírat názory jednotlivých přednášejících. Spíše bych chtěl upozornit na skutečnost, se kterou se při vědeckých zasedáních setkáváme dosti zřídka. Konference se totiž zúčastnilo dosti studentů, a ti měli příležitost nejen rozšířit si své znalosti bioetiky, ale také získat zkušenosti s organizací vědeckého zasedání.

Ve snaze umožnit účast na jednání širokému okruhu zájemců pořadatelé rozhodli stanovit velmi nízký konferenční poplatek, nevyužit služeb kongresové agentury a svěřit organizaci konference do rukou studentů sdružených v brněnském Studentském centru. Jsem rád, že jako koordinátor konference mohu práci studentů podílejících se na přípravě a realizaci konference vysoce ocenit. Víme, že vědecká práce nespočívá jen v podávání žádostí o granty, tvorbě studií a sepisování závěrečných zpráv. Prezentace výsledků předpokládá výměnu zkušeností, osobní setkávání, přípravu a realizaci vědeckých zasedání. Brněnští studenti prokázali, že jsou dobře připraveni také k plnění organizačních úkolů.

Prof. K. Šjpr

▲ Ve dnech 17. – 18. 10. pořádala Ortopedická klinika Lékařské fakulty UP konferenci s názvem „Česko-slovenské ortopedické dny s mezinárodní účastí“. Jejich hlavním garantem byl přednosta kliniky doc. R. Ditmar, CSc. (na snímku vevlevo).

-red-, foto -tj-

Stručně

Pod názvem *Jazyk a literatura na Moravě* se na FF UP uskutečnila ve dnech 30. 10. až 1. 11. 2002 mezinárodní konference, konaná u příležitosti 250. výročí narození Josefa Dobrovského.

***

V prodejně učebnic VUP proběhla v pátek 1. 11. prezentace knihy J. Polišenský – I. Barteček: *Dějiny Iberského poloostrova*.

***

Klinika ORL LF UP uspořádala v Divadle hudby 30. 10. další *Olomoucké otolaryngologické odpoledne (3x0)*.

-red-

Mládež na pomoc kulturnímu dědictví

Vlastivědná společnost REGIO v Klatovech ve spolupráci s Okresním muzeem v Klatovech připravila pro školní rok 2002/2003 pokračování pilotního projektu *Mládež na pomoc kulturnímu dědictví* na detašovaném pracovišti klatovského muzea v Chanovicích u Horažďovic. Zájemci o účast mohou pomoci při řešení dílčích projektů: očista a konzervace sbírkových předmětů; soupis, základní očista a konzervace mobiliářů kaplí; realizace Expozice lidové architektury; údržba nemovitosti klatovského muzea.

Termíny: 15. – 17. 11. 2002, 4. – 6. 4. 2003, 25. – 27. 4. 2003, 16. – 18. 5. 2003, 6. – 8. 6. 2003, 28. 6. – 13. 7. 2003, 18. – 31. 8. 2003.

Podrobné informace podají: Mgr. L. Smolík, Bc. I. Sieberová, tel. č. 376 313 109, 376 316 011, fax. č. 376 316 011.

-red-

Pozvánka na premiéru

Moravské divadlo Olomouc (www.mdo.olomouc.com) zve na premiéru polské národní opery díla Stanislava Moniuszka: *Halka*. Představení je připraveno na pátek 8. 11. v 19 hod.

-mdo-

Upozornění na zákonnou úpravu podmínek sponzoringu

V rámci snahy o právní prevenci upozorňuje Právní oddělení UP na vydání novely zák. č. 40/1995 Sb., a to zákonem č. 138/2002 Sb. V důsledku zmíněné úpravy došlo k významným změnám při sponzorování konferencí vědeckých pracovníků ze strany podnikatelských subjektů. Právní oddělení proto doporučuje všem zaměstnancům, kterých se tato úprava může týkat, aby věnovali citovanému zákonu zvýšenou pozornost.

-po-

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrčím dialog s posuzovateli jejich práce vyhláší

9. ročník veřejné literární soutěže

pro studenty Univerzity Palackého.

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kopiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se miní strojopis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhozech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je 28. březen 2003.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny: 1. cena – 2000 Kč, 2. cena – 1500 Kč, 3. cena – 1000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezdvojují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny v květnu 2003 a zveřejněny v Žurnále UP. Autoři vítězných prací se zúčastní hodnotícího semináře.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: Sekretariát rektora Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc. Obálku označte heslem „Literární soutěž“.

-rup-

Vědeckovýzkumné aktivity Katedry speciální pedagogiky PdF UP /I/

Pracovníci Katedry speciální pedagogiky PdF UP reagují adekvátně a bezprostředně na impulzy a potřeby speciálně pedagogické teorie i praxe. Jedním z důkazů jsou vědeckovýzkumné aktivity pracovníků jmenované katedry v intencích grantové politiky.

V současnosti je na Katedře speciální pedagogiky PdF UP v rámci *Programu podpory rozvoje učitelských vzdělávacích programů* rozpracována desítky projektů nejrůznějšího zaměření. Např. projekt s názvem *Tvorba výukového materiálu v podobě multimediálních CD-ROMů pro studium znakového jazyka v distanční a kombinované formě* vychází vstříc aktuální potřebě moderních forem komunikace se sluchově postiženými, kdy elektronická podoba slovníku umožňuje přehrávání zvoleného znaku zpomaleně, a to i z profilového pohledu nebo en face. Téže oblasti se týká další projekt směřující k osvojení znakového jazyka pro účely pedagogické komunikace s neslyšícími žáky, respektující jejich bilingvální jazykovou výchovu. Do sféry surdopedie patří také projekt s cílem vypracovat výkladový slovník speciální pedagogiky pro studenty se sluchovým postižením jako speciální pomůcku facilitující jejich studium.

Další projekt zařazený do programu podpory rozvoje učitelského vzdělávání zpracovává minimální speciálně pedagogické standardy pro studenty učitelství na základních školách v ČR, současně zahrnuje komparaci se stavem této problematiky ve Slovenské republice.

Jistě potřebným a vyhledávaným bude výstup projektu *Právní úprava negativních jevů ve školství*, a to v podobě praktického průvodce pro ředitele a učitele základních a speciálních škol. Snahou a cílem řešitele je přinést stručnou, výstižnou a prakticky využitelnou brožuru s výbavou nezbytné sumy informací pro řešení toho kterého tzv. negativního jevu.

Do sféry minimalizace negativních jevů lze zařadit projekt *Aktivizující metody a formy výuky – aplikace principů multikulturní výchovy*. Měl by přispět ke zlepšení aktuálního stavu

vzdělávání dětí romského etnika a přípravu budoucí pedagogy na práci s těmito dětmi.

Akcent na aktuálnost je vůbec základním rysem projektů řešených pracovníky katedry speciální pedagogiky PdF UP. Dokazuje to i projekt *Zkvalitnění výuky anglického jazyka u dětí se specifickými vývojovými poruchami školních dovedností na 1. stupni ZŠ*, řešený ve spolupráci s Katedrou anglického jazyka. Ojedinelou nabídkou v České republice je organizace, realizace a metodické vedení specializovaného kurzu.

Aniž bychom vyčerpali soubor všech projektů realizovaných na katedře speciální pedagogiky PdF UP v rámci *Programu podpory rozvoje učitelských vzdělávacích programů*,

obratme pozornost také na tzv. vnitřní granty UP. Projekty zpracovávají nejmladší členy kolektivu pracovníků Katedry speciální pedagogiky PdF UP zohledňují prioritně oblast handicapovaných dětí. V případě projektu *Využití terapií u dětí se zrakovým postižením v předškolním věku* se jedná o netradiční formy výuky ve speciálních předškolních zařízeních pro děti se zrakovým handicapem. Interdisciplinární přístup vytyčením role etopédie a logopedie reflektuje projekt *Specifika výchovné problematiky u dětí a mladistvých s balbuties*.

Doc. A. Peutelschmiedová, Ph.D.,
Katedra spec. pedagogiky PdF UP

Dokončení příště

TÉMA

Češi v Jižní Americe (III)

Možnosti a meze výzkumu.

Autor těchto řádků cestoval v průběhu let 1998 až 2002 za krajany v Jižní Americe Venezuelou, Kolumbií, Ekvádorem, Peru, Bolívií, Argentinou, Paraguai a Brazílií. Dlouhodobá osobní zkušenost s pramennou základnou archivních fondů české provenience, osvětlující příčiny odchodů a průběh cest do Nového světa,

▲ Rektorát univerzity Simona Bolívara, Caracas, Venezuela

byla doplněna poznáním, že ověřování, doplňování a především další rozmnožování poznatků se může dít toliko cestou terénního výzkumu, terénní historie, návštěvou míst a zemí, které si krajané zvolili za své druhé nové domovy. Zde se pak nabízí kontakt s krajany, který je možno zúročit za využití metody orální historie, výpovědí krajanů, a pokud to stav věci dovoluje, je současně možno využít alespoň zčásti krajanových latinskoamerických písemných pramenů – ty se týkají především spolkové činnosti, ať již se jedná o vystěhovalce z let meziválečné existence Československa či o exil druhé poloviny 20. století.

Uvedme – dle mého osobního poznání – alespoň dva výjimečné příklady kolonií Čechů v Jižní Americe, které si zaslouží soustředěný badatelský zájem. V Argentině představuje svébytnou komunitu krajanůská kolonie v Chaku, vykazující – díky spojení s agrární kolonizací a odloučením od průmyslových center – výraznou životaschopnost včetně uchování českého jazyka až do třetí generace! Kolonie je spjata s prvo-republikovým vystěhovalectvím a mimo jiné je zde pochován i Kazimír Štefánik, bratr Rastislava Štefánika.

Druhou zaznamenaní hodnou zkušenost nabízí krajanůská komunita ve Venezuele. Oproti argentinskému Chaku zapadá Venezuela takřka ideálně do konceptu země exulantů z ideových a politických důvodů. Podle solidní dokumentace žije v zemi na pět set osob spjatých s byvalým Československem. I když již první exilová vlna od roku 1938 byla výrazná (propojená s židovským etnikem), předčila ji emigrace po roce 1948. V té době Venezuela, díky trvajícím ropnému boomu, vítala evropské imigranty a krajané se časem vypracovali v podnikatelsky úspěšné osobnosti. To se dá říci i o exulantech-krajanech, kteří přicházejí v exilové vlně po roce 1968 a dále průběžně v sedmdesátých až

devadesátých (!) letech. 20. století. V podnikatelské, společenské a kulturní sféře jsou tak ve Venezuele „ideálně“ zastoupeny všechny generační vrstvy. Navíc s příchodem 90. let v nově nalázané spolupráci s Českou republikou. Připomeňme, že zde od roku 1994 existuje Asociación Venezolano-Checa, která vydává pro informaci nyní již pravidelně svůj Boletín.

Tato komunita současně našla svého kronikáře – a to v osobě pana Carlose Stohra, rodilého Pražana, který spojil svůj osud s Venezuelou v roce 1947 a vedle jiných z Čechů se svým dílem a odkazem zařadil mezi ty z Venezolánců, o nichž se více můžeme dočíst v biografických slovnících. Ze starousedlíků jmenujme alespoň nestora, pana Roubička, stojícího za úspěchem nejlepšího venezuelského (a dle osobní zkušenosti i jihoamerického) piva značky Polar. Vedle tradičního Chaka je poznání a popsání této dynamické krajanůské komunity v Latinské Americe jedním z prvoradých úkolů.

Zdáleka to neznámá, že tím jsou naše aktivity vyčerpány. Tradiční zájem je zapotřebí věnovat krajanům v Brazílii, kde tkví těžiště krajanůské přítomnosti ve městě a státě São Paulo, v Argentině a dle nově nabytých zkušeností krajanům v Chile. Ostatně k Chile 40. let se příkladem váže jedinečný fond Jana Havlasy, prvního vyslance ČSR v Brazílii a posledního vyslance demokratického Československa v Chile, který je uložen jednak v Archivu Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech, jednak v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

▲ Pláž Copacabana, Rio de Janeiro, Brazílie

České archivy budou i nadále rozhojňovat naše poznávání osudů krajanů, avšak středoevropskou heuristiku je nutno stále intenzivněji korigovat a doplňovat poznáním nabytým v jihoamerickém, v latinskoamerickém terénu. Za krajany je zapotřebí vycestovat, vyhledat je, navštívit je a případně získat pro spolupráci. Možnosti a meze jsou dány (vedle finančního vkladu) naší ochotou a připraveností k terénnímu výzkumu (mnohdy za jistého fyzického strádání) na jedné straně a ochotou a připraveností respondenta ke spolupráci na straně druhé.

Doc. I. Barteček, Caracas, Venezuela, 25. 9. 2002

Poznámka

Dobrá zpráva

Část prostor Ústavu pro práci s laboratorními zvířaty LF UP byla rekonstruována a přizpůsobena práci v aseptických podmínkách, s přetlakovou klimatizací, biohazard-boxem a hygienickou smýčkou. Umožňuje nyní práci s drobnými laboratorními zvířaty v podmínkách evropského standardu na projektech z oblasti výzkumu a léčby rakoviny (M. Hajdúch a spol., Dětská klinika), genového podkladu krevních onemocnění (N. Divoký a spol., Ústav biologie), genové terapie (R. Havlík, I. chirurgická klinika), DNA-vakcín a rekombinantních vakcín (E. Weigl, M. Raška, Ústav imunologie) aj. Zvířecí modely jsou tu nezastupitelné.

V poslední době je to již čtvrtý koncepční počín vedení Lékařské fakulty UP v objektu Teoretických ústavů. Před ním to byla přestavba a modernizace několika laboratorní Ústavu biologie pro práci v molekulární biologii, modernizace části Ústavu mikrobiologie a přestavba provozního (pítevního) traktu Ústavu patologie.

Není pochyb, že tyto změny umožňují inovaci laboratorních technologií i přístrojového vybavení a posunují kvalitu vědeckého výzkumu – a následně i výuky – na mezinárodní úroveň v dominantních oblastech soudobé biomedicíny. Odůvodnění a realizace těchto změn jsou založeny evidentně na výsledcích a vědecké potenci příslušných pracovišť (grantová úspěšnost, publikační produktivita, národní a mezinárodní spolupráce).

M. Hejtmánek

Otevřený dopis pedagogům uměnovědných kateder Filozofické a Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

V současné době se dokončuje vpravdě historická rekonstrukce rozsáhlého barokního komplexu bývalého jezuitského konviktu v Univerzitní ulici 3 a 5 pro potřeby Univerzity Palackého, a to na základě projektu našich kolegů, Ing. arch. Jana Polácha a Ing. arch. Petra Fabiána z architektonického ateliéru OSÁ. Našemu ateliéru BONMOT, spol. s. r. o., Olomouc, který se zabývá nejenom architektonickou a urbanistickou, ale i zahradněkrajinnou tvorbou, připadl úkol navrhnout úpravu nádvoří a parkánu tohoto objektu.

Vytvořit prostor, který má funkčně i esteticky naplňovat očekávání několika následujících generací, navíc v prostoru tak mimořádném, jako je samo srdce historického jádra města, není věc jednoduchá, není dilem okamžiku a nemůže být také bez hluboké zodpovědnosti za výsledek. Architektonická tvorba, jakkoliv musí především umožnit praktické užití vytvořeného díla (na rozdíl od ostatních uměleckých oborů), v sobě neodmyslitelně integruje i výtvarný, umělecký rozměr. Bylo by jistě nošením dříví do lesa, kdybych vám – pedagogům uměnovědných kateder – vysvětloval principy procesu vzniku uměleckého díla, aspekty historického a prostorového kontextu, inspirace, kompozice atd. Urbanismus a architektura však mají vedle podmínky účelnosti ještě jednu vlastnost, která je odlišuje od ostatních uměleckých oborů. Obraz lze sundat ze zdi, hudební skladbu nehrát, verše nepřednášet. Ale architektonický objekt či prostor je nemovitost, která je s daným místem pevně spojená – jak fyzicky, tak ideově. Nelze ji jednoduše vytrhnout z kořenů a přemístit jinam. Jeho náhrada je složité, drahá, a má tudíž značnou setrvačnost. To všechno jsou okolnosti, které musí tvůrce-architekt brát v potaz.

Architektonickou a zahradně krajinnou úpravou nádvoří a parkánu uměnovědných kateder FF a PdF Univerzity Palackého na Univerzitní ulici 3 a 5 se náš ateliér zabývá bezmála rok. Součástí (dokonce jednou z nejdůležitějších součástí) zadání tohoto úkolu byl požadavek na umístění kovářského díla „Nebeský glóbus“, jehož autor (umělecký kovář Alfred Habermann) a podoba (dostali jsme k dispozici model tohoto díla) nám byly od počátku jednoznačně zadány.

Nelze stručně popsat, jak krivolakými cestičkami se ubírají myšlenky tvůrce, kudy vede cesta k odhalení „genia loci“, k pochopení výtvarného záměru jeho předchůdců a partnerů. Kolikrát jsme nasávali barokní monumentalitu přilehlé stavby a opojnost pohybu po parkánu v úrovni korun kaštanů Bezručových sadů, kolik hodin jsme strávili diskusemi s mistrem Habermannem, či jak vášnivě jsme konfrontovali naše prostorové úvahy s hypotézou archeologa doktora Josefa Bláhy o zákonitostech ideového konceptu vzniku středověké Olomouce!

Od začátku se v našich hlavách krystalizovala filozofie řešení, magie prostorových vztahů, mysticky-poetická kompozice s logickým a zákonitým akcentem – kovářským dílem. Jeho ideové téma, výtvarné pojetí, velikost a proporce, materiálový kontrast, denní i noční efekt, schopnost ovládnout prostor, transparentnost jeho kovářských i skleněných částí, to vše ovlivnilo a tomu všemu bylo třeba podřídit prostor nádvoří. To tvoří pouze jakýsi rámec, „druhý plán“ (kdo z vás učí výtvarným oborům ví, co mám na mysli), pro to nejdůležitější a nezastupitelné – akcent, solitérní umělecké dílo, které teprve dává utváření celého prostoru smysl a logiku.

Nyní na konci cca ročního tvůrčího, projekčního a realizačního procesu úpravy nádvoří a parkánu (a několik dní před jeho slavnostním otevřením a prezentací) jsme byli zadavatelem informováni, že kovářské dílo – údajně pod tlakem vás – pedagogů uměnovědných kateder – na nádvoří umístěno nebude, a zároveň jsme byli vyzváni, abychom „Nebeský glóbus“ „uklidili“ někam jinam – do méně exponovaného prostoru. Jsme takovýmto obratem zaskočení a pohoršeni.

Vím, že předmětem vašich námitek není naše architektonická a zahradně krajinná úprava nádvoří a parkánu, nýbrž inkriminované kovářské dílo (či okolnosti jeho vzniku?). Zdanlivě bychom tedy neměli mít důvod ke stížnostem.

Jenomže v kontextu výše uvedeného právě vám – v oblasti umělecké tvorby erudovaným odborníkem – musí být nad slunce jasně, že výtvarného akcentu, kompozičního leitmotivu znamená zároveň degradaci, či spíše úplné zmaření elementárních principů koncepcí našeho architektonického díla. Bez katarze, bez akcentu vzniká rozpačitý a nepochopitelný zmetek tupě zadlážděné plochy, soustředující pozornost návštěvníka do „nikam“.

Očekával bych, že vy – lidé, kteří máte k umění tak blízko, kteří mu dokonce vyučujete na vysoké škole, a kteří jste nezřídká sami umělecky činní, budete zákonitostí tvůrčího procesu chápat. A respektovat je. Stejně jako principy ochrany autorských práv zakotvené v Autorském zákoně.

Neznám v dějinách umění případ, že by umělečtí konkurenti přehlasovali zadavatele díla a jeho autor by tak byl nucen „uklidit“ jádro své kompozice jinam. Ale přesně do této situace nás nyní svým postojem uvádíte.

Upřímně řečeno nevím, v čem je váš problém. Zač nebo proti čemu bojujete. Neměli jste totiž vůči naší, tak trochu také umělecké práci ani tolik respektu, abyste nás o skutečnosti, že chcete zvrátit umístění „Nebeského glóbu“ na nádvoří, jakýmkoliv způsobem informovali. Škoda. Třeba bychom se k vám přidali. Ale hlavně závčas zahodili výsledky našeho několikaměsíčního tvůrčího úsilí a začali znovu. Nera- di totiž děláme marnou práci, tím méně zmetky. A otevřít a zpřístupnit veřejnosti nádvoří bez tohoto akcentu by nebylo ničím jiným, než uměleckým zmetkem.

Za této situace se můžeme pouze domýšlet, v čem je problém:

Možná považujete kováře za řemeslnické nedouky, kteří se nemají plést do „skutečného“ umění.

Možná za takového nedouka a diletantu považujete mistra Habermanna, člověka, jemuž pouze normalizační úřady znemožnily absolvovat u sochařského velikána Henryho Moora stipendijní stáž. Člověka, který půl roku vyučoval slohové kovářské práce v Tokiu, který působil na významném Evropském škole uměleckých řemesel na ostrově San Servolo u Benátek, a kterého ho v roce 2001 vyznamenal prezident SRN Johannes Rau Spolkovým křížem Za zásluhy – za šíření kovářského řemesla a celoživotní umělecké dílo.

Možná ale váš problém spočívá v něčem úplně jiném. Možná vedete svatou válku. Možná je dokonce Pravda na vaší straně. Není náš věcí váš boj soudit – k tomu nemáme ani dost informací, ale hlavně – ani ten nejmenší mandát. Respektujeme vaše svobodné právo mít svůj názor na věci, které se vás týkají a právo – adekvátně vaši pozici – toto právo vyjadřovat a hájit.

Svoboda jedince či skupiny ale končí tam, kde začíná omezovat svobodu jiného či jiných. A přesně tato situace nastala ve chvíli, kdy jsme na jedné straně plnili veškeré povinnosti vůči smluvnímu partnerovi, řádně projednávali a schvalovali jednotlivé fáze našeho projektu, a těsně před dokončením mají

Koho (ne) na post rektora

Se zájmem jsem si přečetl poznámku Koho na post rektora? (II), který pojednává o veřejném představení rektorských kandidátů (ZUP 6/02). Pravděpodobně se ale mylí pan prof. Hejtmánek, když se domnívá, že jsem kritizoval pana prof. Šimánka za jeho předlistopadové členství v KSČ. Ve skutečnosti tomu tak není.

Rozhodně nechci nikoho kádrovat a pan prof. Šimánek jako soukromá osoba je mi z tohoto pohledu de facto úplně lhostejný. Mé vystoupení bylo motivováno něčím zcela jiným. Chtěl jsem vyjádřit své přesvědčení, že rektor veřejné vysoké školy není jen státem dosazený úředník, který jménem státu jedná a spravuje rozsáhlý majetek. Že to není jen neviditelná postava bez minulosti, která po tři roky tahá za nitky univerzitního života. Domnívám se, že to také má být osoba, která dlouhodobě požívá všeobecné vážnosti. Osoba, která svým životním příkladem přitahuje nové

naše tvůrčí úsilí někdo třetí tím, že se snaží diktovat diametrálně odlišná pravidla hry. To není svoboda, ale anarchie.

Poznámka: Vnucuje se mi na mysl otázka, jaký je mandát (jakkoliv kvalifikovaného) zaměstnance UP vstupovat do sféry, která je součástí pracovní náplně někoho úplně jiného, kdo má jasně stanovené pravomoci a tomu odpovídající zodpovědnost za výsledek své činnosti. V soukromých firmách – pokud vím – nehlasují zaměstnanci o tom, jakými židlemi jim zaměstnavatel vybaví kanceláře. Možná ale, že na akademické půdě je tomu jinak. Ale nic mi do toho není.

Oč nám tedy jde? Neusilujeme o nic jiného, než aby námi vyprojekovaná úprava nádvoří a parkánu byla dokončena důsledně podle našeho projektu, tedy ve smyslu řádně uzavřené smlouvy o dílo a ve smyslu pravomocného stavebního povolení. Aby tedy byl i „Nebeský glóbus“ osazen tam, kam byl našim projektem umístěn.

Máte-li pochybnosti o jeho umělecké kvalitě či o vhodnosti jeho umístění, proč chcete zabránit tomu, aby se projevil v plné nahotě – v plenéru, před očima vnímavých studentů – z vlastní zkušenosti vím, že tato generace má k pokryteckému přikyvování hodně daleko. Vědí ti z nich, kteří se přidali k vaší oponentuře, proti čemu vlastně bojují? Proč se bráníte jasně časově vymezené „zkušební lhůtě“ expozice díla, která by přinesla nekompromisní objektivizaci názorů na jeho uměleckou hodnotu? Máte snad obavu dát šanci posoudit jeho hodnotu širšímu publiku – renomovaným umělcům, kritikům „odjinud“ či veřejnosti? Jste-li tak skálopevně přesvědčeni, že dílo a jeho umístění postrádá umělecké parametry, že jde sotva o špatné řemeslo, proč se tak bráníte konfrontaci svého názoru s názory jiných? Kvůli této konfrontaci? Nebo že by šlo ještě o něco jiného, než o snahu ochránit návštěvníky a uživatele prostoru nádvoří před zhoubným vlivem diletantského kyče? Doufám, že ne.

Možná do doby vytříbení názorů bude ve vašich očích stát na nádvoří „sádrový trpaslík“. Ale prostor si uchová urbanistickou logiku, vyváženou kompozici, smysl a řád. Bude-li příštím osudem „Nebeského glóbu“ odsun do šrotu, ať se tak stane. Budeme to respektovat. Ale až ve chvíli, kdy bude připravena adekvátní náhrada. Pokuste se v tomto zase respektovat nás. Trochu jsme o tom v průběhu uplynulého roku přemýšleli a víme, o čem mluvíme.

V Olomouci, 17. 10. 2002

Ing. arch. Stašek Žerava, v zastoupení svého kolegy a současně autora úprav nádvoří a parkánu bývalého jezuitského konviktu, zahradního architekta Ing. Petra Mičoly (momentálně v zahraničí)

Autor otevřeného dopisu působil pět let jako hlavní architekt města Olomouce, byl dlouholetým členem vědecké rady Památkového ústavu v Olomouci, je členem komise rady magistrátu MO pro urbanismus a architekturu a vyučuje externě urbanismus a územní plánování na PříF UP v Olomouci.

studenty ke studiu. Osoba, která je konzistentní ve svých názorech, přesvědčeních a cílech. Osoba, která svou přítomností při promociích (v dobrém slova smyslu) rozplácí matky a babičky nových absolventů. Osoba, která nemá a neměla s nikým „žádné drobné“.

Lze mít ale důvěru ke kandidátovi na velmi významný veřejný post, který o svém členství v KSČ po celou dobu normalizace prohlašuje, že to „nebyla má ideologie“? Či to tedy byla ideologie? Komu platí členská příspěvky? Jak ovládal lékařskou fakultu z politických pozic? Lze uvěřit tomu, že šlo být vysokým funkcionářem KSČ a zachovat si čistý štít? To všechno jsou podle mého názoru legitimní dotazy. Pouze jejich uspokojivé zodpovězení může otevřít cestu na nejvyšší univerzitní post.

Únor 1948 a tzv. studijní prověrky na Univerzitě Palackého v Olomouci /7/

Z perzekucí univerzitních zaměstnanců, tedy nečlenů akademické obce, je nám známo pouze rozvážení pracovního poměru s ředitelem děkanské kanceláře Jaroslavem Drábkem, uskutečněné na základě žádosti zaměstnanecké rady a AV Zemských ústavů k 1. červenci 1948. O podrobnostech této perzekuce nejsme informováni. Další případ, tentokrát ředitele děkanské kanceláře FF UP Josefa Veselého, řešily předsednictvo a Filozofická sekce AV UP až v lednu 1949 na popud akčního výboru z jeho bydliště v Bohuňovicích. Tento akční výbor poukázal na Veselého chování z období okupace, kritiku KSČ před únorem 1948 a na jeho současné třenice s vedením komunistické organizace v obci. Většinu těchto námitek ze strany bohuňovických funkcionářů sice nebraly zmíněné univerzitní orgány v potaz, začaly však prověřovat Veselého chování v období únorového převratu, kdy Veselý zastával funkci odborového důvěrníka na FF UP. Z ne zcela jasného vyšetřování se zdá, že z iniciativy některých členů odborové organizace na LF UP a FF UP povstala snaha vypracovat rezoluci přinejmenším nekorepondující s oficiálními postoji ÚRO vedené A. Zápotockým. Jenže plenární schůze, jež měla vyslovit souhlas s takto koncipovanou rezolucí, se jí nesešla a rozmnožený text rezoluce byl pak zničen. Problém spočíval v tom, že toto odborářské stanovisko Veselý sám napsal a rozmnožil. Na návrh fakultní organizace KSČ, bedlivě sledující vyšetřování, vyzval Veselý pouze s udělením přísné důtky a nadále svoji funkci na FF UP zastával.

Celouniverzitní AV UP fungoval jako samostatný orgán až do podzimu 1948, kdy došlo k jeho částečné reorganizaci – ustavily se totiž samostatné sekce jednotlivých fakult, přičemž jejich předsedové tvořili prezidium AV UP v čele s J. Hádlíkem; prezidium se zabývalo záležitostmi celouniverzitními a jednotlivé sekce řešily agendu fakultní, přičemž však svá rozhodnutí předkládaly J. Hádlíkovi jako konečné instanci. Zásadní změna struktury se uskutečnila na posledním zasedání AV UP 4. února 1949, a to na popud KAF NF Olomouc. Vytvořily se tak samostatné fakultní akční výbory podléhající přímo tajemníkovi KAV NF pro vysoké školy Bohumilu Hajznerovi. Na Lékařské fakultě AV UP novému akčnímu výboru předsedal Augustin Lipčík, funkci jednatele zastával L. Čada. Dalšími

Dokončení ze str. 5

Nacházím zkrátka pramálo důvěry v proklamace o evropském směřování univerzity a rovnosti příležitostí, které sázejí na krátkost lidské paměti na doby, kdy rovnost příležitostí byla směšnou utopií a k soukromé cestě do Jugoslávie se vyjadřoval posudek stranické organizace na pracovišti. Nevěřím v půl roku vytvářený a všemi možnými cestami šířený obraz špičkového manažera, který z postu rektora rozhybe klidné vody univerzitní oázy, když toto manažerství má základ ve zcela jiné ideologii, než ona liberálně-demokratická orientace, proklamovaná kandidátem v encyklopedii „Kdo je kdo“.

S panem prof. Šimánkem jsem se den po představení kandidátů na post rektora sešel a osobně jsem mu zopakoval všechny svoje – dříve veřejně vyslovené – názory. Neočekával jsem, že můžeme nalézt společnou řeč a mé očekávání se prakticky naplnilo. Dověděl jsem se něco víc z pomyslného sborníku „Kdo je a byl kdo na UP“ – potud je paměť pana profesora dokonale. Dověděl jsem se víc o jeho životě. Dočkal jsem se omluvy za urážky, které na mou adresu těsně po onom středním veřejném slyšení padly. Viděl jsem kvalitně vybavené pracoviště jeho ústavu. Podal jsem si ruku a tím naše setkání skončilo. Nic víc, nic méně.

Je na senátorech Akademického senátu UP v Olomouci, koho zvolí jako důstojného reprezentanta nás všech.

T. Látal, student LF UP,
obor Management zdravotnictví

členy se stali František Lédl, Dušan Bílý, František Mišar, Miroslav Vykydal a Ladislav Ovesný. Na Filozofické fakultě zasedal akční výbor ve složení Jaromír Bělíč (předseda), Šárka Bartošová (jednatel), J. L. Fischer, Miloslav Trapl, Jiří Skalička a František Vlach. V AV Pedagogické fakultě zasedli Alfons Hyška (předseda), Zdeněk Konečný (jednatel), Josef Kvapil, Mečislav Kuraš, František Kratochvíl a Miroslav Vybíral. V této době nebyl vytvořen samostatný AV na CMBF, existovali pouze tzv. důvěrníci – Rudolf Col a Bohumil Zlámal – kolem nichž se měl AV ustavit. Domníváme se, že právě důsledná obrana olomoucké CMBF vůči zavádění nových pořádků na tuto fakultu, o které pojednáme samostatně, vyústila na počátku roku 1949 k faktickému podřízení univerzitních akčních výborů olomouckému KAV NF. Je také možné, že odchodem J. L. Fischera z mimouniverzitních funkcí nabyly krajské orgány dojmu, že se míra jejich informovanosti a schopnosti zasahovat do dění na UP začala poněkud vytrácet. Pouhými spekulacemi jsou potom úvahy o obecném a víceméně procedurálním vlivu nově vznikajícího krajského zřízení, vytvářejícího zdanlivě průhledné schéma rozmanitých okresních a krajských orgánů, ze kterého univerzita svou formální podřízeností vůči rezortnímu ministerstvu jako-by vypadávala. Nově designovaný „šéf“ univerzitních AV Hajzner zhodnotil dosavadní takřka jednostrannou činnost celouniverzitního akčního výboru, jehož hlavní funkci viděl v „úkolech očistných“, které pokládal za „zhruba ukončené“. Nově vzniklé fakultní akční výbory měly zastávat úlohu „strážců socialistického budování“, konkrétně Hajzner položil důraz na „výchovu zaměstnanců politicky neorganizovaných, budou (tj. akční výbory – poznámka autora) se účastnit plánování a budou dozírat na budování na svých pracovních úsecích“.

O činnosti samostatných fakultních akčních výborů jsme informováni jen kuse, naše znalosti se opírají o dva zápisy z jednání AV FF UP z února a března 1949. Tehdy rezignoval na svoji funkci předsedy AV FF UP J. Bělíč a předsedou se stal J. Skalička, akční výbor této fakulty byl rozšířen o zástupce nestraníků Karla Janáčka a Miloslava Krbce. Důležité je, že akční výbor i v této době řešil záležitosti očistné, nespadaající do okruhu tzv. studijních prověrek. Konkrétně šlo o případy studentů Eduarda Špačtila, vyloučeného ze studii na podkladě oznámení Okresního akčního výboru NF Prostějov za chování v období okupace, a Zdeňka

Strmisku, který současně pracoval jako asistent sociologického semináře. Strmiskův „kritický postoj k lidově demokratickému zřízení“ se stal důvodem k jeho odchodu z místa asistenta, ač šlo o pracovníka vynikajícího a mimořádně nadaného, což připustili i členové AV FF UP. Je tedy více než zřejmé, že k obdobným očistným zásahům ze strany fakultních akčních výborů vůči studentům docházelo i v průběhu roku 1949, ač tyto čistky nemáme doloženy pramenovým materiálem. Nic bližšího také nemůžeme říci o rozsahu a formách ingerence ze strany KAV NF, resp. tajemníka pro vysoké školy B. Hajznera. Domníváme se, že v těchto případech konání jednotlivých univerzitních akčních výborů formoval fakt, že na jejich činnost přímo dohlížel tak všemocný orgán stojící mimo univerzitní půdu.

PhDr. P. Urbášek, ředitel Archivu UP
Pokračování přišťe

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Dnes si klademe otázku, jak si vedeme ve srovnání s vyspělými zeměmi, a nikoli jak dlouhou cestu jsme urazili od sametové revoluce. Chceme-li se co nejdříve stát uznávanými partnery vyspělých zemí, jiný referenční rámec v probíhající diskusi ani zvolit nelze. Proto musíme začít brát vážně světové ročenky konkurenceschopnosti, které jasně říkají, že jednou z hlavních příčin nízké a dlouhou dobu klesající konkurenceschopnosti Česka je nedostatečně dynamický rozvoj vysokého školství, velmi nízká úroveň managementu výzkumu a vývoje a žalostná úroveň spolupráce univerzit s průmyslem a technologicky orientovanými firmami. (...)

A vysokým školám by se mnohem hůře dařilo blokovat reformy, které by je nakonec dovedly k výraznější vertikální diferenciaci (včetně vzniku kategorie výzkumných univerzit) ke skutečně více-zdrojovému financování (včetně školného). Grantovým agenturám by neprocházelo tak snadno, že posuzování projektů se děje převážně v malém českém rybníku, a nikoli na základě tvrdých, ale objektivních posudků ze zahraničí. A nikdo by si nemohl dovolit do důležitých domácích i zahraničních grémii, rad a komisí nominovat „vědce“ s nepatrným měřitelným vědeckým výkonem, jak je tomu v oblasti společenských věd.

P. Matějů, sociolog, Lidové noviny 26. 10.

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

4. LISTOPADU

V. Lairf, L. Zadraba: Čínská hudba. V rámci programu Měsíce Číny a Japonska povídání o čínské hudbě a její praktické ukázky. Literární kavárna Betánie, 18 hod.

Prof. L. Armbruster, SJ: Koexistence křesťanství s mimokřesťanskými náboženstvími v Japonsku. Pořádá MSKA, Arcibiskupská kurie, 17 hod.

Krátké příspěvky o pražské německé literatuře a písňový recitál L. Ceralové zahájí vernisáž výstavy „Tripolis Praga“. Muzeum umění, 18.00 hod. (4. – 30. 11. bude výstava instalována v prostorách IC UP).

5. LISTOPADU

Z. Černá: Večerní hostina u Chan Si-cape. V rámci programu Měsíce Číny a Japonska poezie a život na čínském královském dvoře v 10. století. Klubovna VMO, 18 hod.

Prof. L. Kundera: O překládání děl básnických a dramatických. Přednáška. Katedra germanistiky FF UP, posluchárna č. 8, od 11.30 do 13 hod.

6. LISTOPADU

PhDr. P. Urbášek (ředitel Archivu UP): Zpráva z výzkumu – České vysoké školy od pražského jara k tzv. konsolidaci. Seminární pracovna č. 1, Katedra historie FF UP, 15 hod.

Mgr. M. Dančák (UP), Z. Otýpková (MU Brno): Putování pralesem na nejvyšší horu Bornea. Přednáška. Pořádá Katedra botaniky PíF UP, Velký přednáškový sál PíF UP, Slechtitelův 11, 16.30 hod.

R. Kopečná: O českých ženách v Japonsku. V rámci programu Měsíce Číny a Japonska. Literární kavárna Betánie, 18 hod.

7. LISTOPADU

J. Vykoukal: Alkohol ve staré a nové Číně. V rámci programu Měsíce Číny a Japonska. Kulatý stůl spojený s ochutnávkou, čajovna U Bílého slona, 18 hod.

7. – 9. LISTOPADU

Výtvarná výchova a obrazová komunikace – Sympozium INSEA. Pořádá Hlavní výbor české sekce INSEA a Katedra výtvarné výchovy PíF UP. UC UP.

-red-